

De Probatis|| Sanctorvm|| Historiis

Partim|| Ex Tomis Aloysii Lipoma-||ni, Doctissimi Episcopi, Partim Etiam||
Ex Egregiis Manuscriptis Codicibvs, Qvarvm permultæ antehàc nunquàm
in lucem prodière

Complectens Sanctos Mensivm|| Maii Et Ivnii

Surius, Laurentius

Coloniae Agrippinae, 1576-

VD16 S 10258 - 10263

De S. Victore Mauro martyre.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77393](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77393)

gloria, tuus honor, nunc & semper, & in secula seculorum, Amen. Hac cum dixisset, gladio percussus fuit, & capite truncatus.

Itaque martyrium perfecit sanctus Acacius octavo die mensis Maij, Imperatore Maximiano. Eius autem corpus viri pii ac religiosi collegerunt, & omni studio ac diligentia funus ipsius curauerunt eo in loco, qui Staurius appellatur, regnante Domino nostro Iesu Christo: Cui gloria sit & Imperium in secula seculorum, Amen.

**MARTYRIUM S. VICTORIS MAURI, EX
VETUSTO M.S. CODICE DESCRIPTUM, ET**

à Maximiano notario conscriptum, sultumq; preclaris testimonijs antiquissimorum Martyrologiorum. Stylus hinc inde per F. Laurentium Surium nonnihil expolitus est.

8. Maij.

Victor sistitur coram Imperatore

Mittitur in carcerem.

Fustibus caeditur.

Psal. 95.

Spernit honores.

Exod. 22.

Iterum fustibus caeditur.

REGNANTE Imperatore, in ciuitate Mediolanensi ingens fuit persecutio Christianorum. Erat autem illic quidam miles, natione Maurus, Victor nomine, Imperatori notissimus, apud quem delatus est à quibusdam, ita dicentibus: Clementissime Imperator, Victor Maurus, Christianus effectus est, & blasphematur deos nostros, dicens eos demones esse. Indignatus itaque Imperator, iussit eum comprehendere & ad se adduci, eique dixit: Ecquid verò tibi deesse putasti Victor, vt Christianus fieres? Victor respondit: Non ego nuper Christianus effectus sum, sed ab ineunte aetate mea fui. Imperator ait: Ergo, vt asseris, manifestò Christianus es? Victor respondit: Christianus planè sum, & Christum Iesum filium Dei viui, de Maria virgine per spiritum sanctum natum, adoro, corde credo, & ore laudare non cessabo. Tunc Maximianus irapercutus, iussit eum trudi in carcerem, & diligenter custodiri, dicens ad eum: Tecum ipse Victor pertracta, quemadmodum possis horrida lucrifacere tormenta, quæ te atrociter laniabunt, si sacrificare nolueris. Missus itaque in carcerem, mansit ibi sex dies, nihil interim neque edens, neque bibens. Septimo autem die iussit Imperator sibi tribunal apparari in hippodromo circi, sanctumque Victorem adduci: cui dixit, Ecquid Victor de tua salute cogitasti? S. Victor respondit: Salus & virtus mea Christus est, cuius Spiritu nutrior, quem in visceribus meis accepi. Tum Imperator præcepit adferri fustes, & in conspectu suo illum extendi & cadi, præcone sic clamante: Sacrifica dijs, quos Imperator & omnes adorant. Casò autem Maximianus: Victor, audi consilium meum, & accedens cole deos istos, quos nemo dignius te colere potest, præsertim cum canities te exorner. Victor respondit: Beatus rex & propheta Dauid Christianos omnes instituens, ita dicit: Omnes dij gentium demonia. Si ergo ab initio illi demones dicuntur, quo pacto ego eos adorabo? Imperator ait: Ego tibi deferam honorem magistri militum, dabo aurum & argentum & possessiones multas, si velis sacrificare dijs. Sanctus Victor respondit: Iam dixi tibi, iterumque dico non me sacrificare demonijs: offero autem me ipsum Deo sacrificium laudis: quia scriptum est: Omnis sacrificans demonijs, & non Deo, eradicabitur.

Anolinus consiliarius Imperatoris dixit: Oblati sunt tibi honores à clementissimo Imperatore: quare non sacrificas dijs, quos Imperator adorat? Sanctus Victor respondit: Ego præmia à vobis promissa non accipio, sed à Deo quotidie accipio vires & robur. Tunc Imperator iussit eum iterum abduci in carcerem ad portam, quæ dicitur Romana, & illic custodiri. Vbi cum fuisset diebus tribus inclusus, iubente Imperatore eductus est, dixitque ei Imperator: Immola dijs nostris, quos vera commendat diuinitas. Sanctus Victor respondit: Ego dijs paganorum non immolo. Turpe est mihi, vt quod in baptismatis sanctificatione percepi, id, à te homine corruptibili, & nulli non calamitati obnoxio coactus, deseram. Non sacrifico: tu porrò fac, quod facturus es. certus enim sum, te fortiorem illum esse, qui pugnat pro me. Tunc Imperator & Anolinus iusserunt fustes apportari, extensumque martyrem verberari, eique acclamari: Sacrifica dijs, quos Imperator & omnes adorant. Sanctus autem Victor ijs pœnis subiectus, dolores non sensit, sicque Dominum precatus est: Domine

Domine Iesu Christe, cuius annona quotidie nutrior, adiuua me in poenis. Imperator dixit: Victor, consule sanguini tuo, & immola dijs, quos alij adorant. Nam per deos, & per salutem & statum Reipublicae, mortalibus omnibus exemplum te statuas. Nec est, quod speres, vbi a me punitus fueris, Christianos seruum meum martyris loco habituros. Nam cum in locum cadauer tuum proijci iubebo, vbi nunquam possit inferri. Victor ait: Ego non sacrifico: tu fac, quod tibi visum est. Non enim seruo tuo id facis, sicut dixisti, sed seruo Iesu Christi.

Tum ira incensus Imperator, rursus eum praecepit conijci in carcerem ad portam Romanam, & pedes eius in cippo colligari. Misit autem ad eum Anolinus consiliarius Imperatoris, qui ei dicerent: Homo, consule sanguini tuo, & vide ne amplius in te concites iram Imperatoris: sed audi consilium meum, dijsque sacrificata, accepturus ab eo honores, quos volueris: nam alioqui multa tibi tormenta parantur. S. Victor ait illis, qui ad ipsum missi erant: Ite, dicite Anolino: Ego dijs paganorum non immolo, cum scriptura dicat: Confundantur omnes, qui adorant sculptilia. Ego Deum uiuum & verum adoro, vt non confundar in aeternum. Altera die iussit eum Imperator produci & custodia, dixitque ei Anolinus: Adeone induratum est cor tuum Victor, vt non obtemperes Imperatoris edicto, & sacrifices: S. Victor respondit: Ego dijs impuris & nullo sensu praeditis non sacrifico. Tunc Imperator iussit omnia genera tormentorum coram illo adduci, aitque illi: Vides Victor, quae te tormenta manent, quibus subiiciendus es, nisi sacrifices? Sanctus Victor respondit: Tormenta, quae tu mihi minaris, longe tibi maiora parantur a Deo meo in illo iusti iudicij die. Imperator non ferens se palam ab illo, vt ipse quidem putabat, contumelia affici, praecepit bulliens adferri plumbum, eoque totum martyris corpus perfundi. Cumque perfunderetur, orauit Dominum, ita dicens: Domine Iesu Christe, propter cuius nomen hoc patior, adiuua me & libera me: sicut liberaisti tres pueros immaculatos de camino ignis, & confudisti tyrannum: ita & me quoque nunc libera, vt erubescat Maximianus cum satellitibus suis. Mox autem adfuit angelus Domini, plumbumque ita refrigerauit, vt esset instar aquae ex fonte manantis, nec vlla in parte corpus martyris adustum est. Expandit itaque S. Victor manus suas, Dominumque benedicens, ait: Benedico te Christe Iesu, quia dignatus es misereri serui tui, & mittere angelum tuum, qui & plumbum refrigerauit, & plagas ab impio Maximiano mihi impositas, vnguento misericordiae tuae perunxit.

At Imperator valde admirans, iussit eum duci ad portam Vercellinam. Milites autem expectantes, quid fieri mandaret Imperator, somno se dederunt. Exurgens igitur sanctus Victor aufugit, & abscondit se in stabulo ante theatrum. Expergesti vero milites insecuti sunt eum, & cum inuenissent mulierculam quandam, sciscitabantur ex ea, num vidisset hominem canum, scissa veste. Illa respondente, vidisse se canum hominem, eumque fulgentem: perquisierunt sanctum martyrem in via, quae dicitur stabuli: cumque ad theatrum venissent, ingressi stabulum, inuenerunt eum ante ora equorum latitantem. Tum vero iniuria eum afficientes, foras eduxerunt. Vt autem rescituit Imperator eum fugam inisse, ira commotus in milites, iussit ab alijs eum duci extra ciuitatem ad hortum, qui Lysippi appellatur. Ipse vero inambulans in hippodromo circi, misit ad eum cursores, qui ei dicerent: Desperasti vitam tuam, nec vis sacrificare? Per deos, si non feceris sacrificium, capitalem sententiam excipies. Sanctus Victor ei remandauit: Quod facturus es, fac ocyus. iam enim desidero adipisci mercedem meam a Deo meo. tempus enim est, si tamen illi sic visum est, qui dedit mihi corpus & spiritum. Tunc Imperator praecepit acciri carnifices, iisque S. Victorrem tradidit educendum ad syluam, quae Dunlinus vocabatur, vbi viridarium habebat Imperator, illicque capite truncandum. Cum autem duceretur, ait ad milites: Dicite Imperatori Maximiano, hoc anno illum abiturum a vita. Ventum est deinde ad locum destinatum caedi eius, & cum dixisset, Gratias tibi ago Domine Iesu Christe, quod me non separasti a sanctis tuis, & Nabore ac Felice ciuibus meis, caput ei a carnifice amputatum est.

Vt euit autem Imperator, ne quis corpus eius humaret, sed bestijs vorandum relinqueretur. Post dies sex misit Quaestorem suum cum militibus, vt viderent num a feris belluis aut serpentibus esset deuoratum. Venerunt illi, & corpus eius profus intactum & inuiolatum inuenerunt, simulque duas bestias, alteram ad caput, ad pedes alteram, corpus conseruantes: regressique ad Imperatorem, id illi indicarunt. Tum vero

Rursus in carcerem abducitur.

Psal. 96.

Bulliente plūbo perfunditur.

Dan. 3.

Liberatur ab angelo.

Fuerunt hi martyres etiam Africi: idcirco ciues suos vocat.

***Maternus** iussit sepeliri. Abiens igitur sanctus * Marinus episcopus, inuenit illas bestias corpus seruantes, non aliter affectum, ac si hora eadem fuisset truncatum. Vt autem viderunt belluæ Marinum, cesserunt loco, & tam diu illic hæserunt, donec ablutum esset corpus, & non longè ab ea sylua humatum in pace. Per id tempus Anolinus iussit comprehendi omnes exceptores palatij, eosque iurare per deos suos, si quis eorum haberet chartam aliquam aut scripturam, non se idipsum celaturum. Cumque ad eum alata essent chartæ omnes, iussit eas coram se incendi & cremari. Eam rem probauit etiam Imperator. Ego verò Maximianus notarius, ab infantia Christianus, iuravi quidem per paganismum eorum, & tamen noctu ad luminaria scripsi in Circi hippodromo, prout memoria complecti potui. Illic enim manebam, & adiuravi, si quis inueniret, ne homini Christiano negaret. Hæc autem omnia oculis meis inspexi, Deo teste & sancta Trinitate. Passus est igitur sanctus Victor in vrbe Mediolanensi, s. Idus Maij, & sepultura mandatus est à S. Marino episcopo pridie Idus Maij, sub Maximiano Imperatore, regnante Domino nostro Iesu Christo sine fine, Amen.

**Author huius
historiæ huius**

DE EODEM S. VICTORE APPENDIX EX S.
GREGORII TVRONENSIS DE GLORIA MAR-

tyrum Lib. 1. cap. 45.

**Vigilia in
ecclesijs in
festis san-
ctorum.**

Agnificatur etiam apud Mediolanensium urbem Victor inclytus martyr, quod sæpius victos ab ergastulis dissoluat, captiuosque liberos abire permitat. Igitur quodam tempore Apollinaris cum Victorio Duce Italiam perijt: quo, vt aiunt, apud urbem Romam interfecto, Apollinarem incolæ loci quasi captiuum retinebant, dicentes: Non videbis patriam tuam, sed dignas, vt fatelles tuus, pœnas exolues. Hæc autem comminati, miserunt eum in exiliũ apud urbem Mediolanensem. Factum est autem, vt adueniente festiuitate sancti Victoris, conuenientibus populis, & hic vigilijs interesset, (sub libera enim custodia absolutus attendebatur) prostratusque coram sancto sepulcro sancti, cum impensius orare cepisset, vt eum virtus martyris ab hoc exilio liberaret, circa medietatem noctis egressus ab æde, audiuit vnum de egenis loquentem ad alium, & dicentem: Quid putas, o pauper, quæ virtus sit huius martyris? Verum dico, nec fallor, quia in hac nocte quisquam captiuus domino per fugam dilabitur, absolutus in patriam accedit, nec amplius vltra reperietur. Hæc Apollinaris verba, quasi auspiciũ ex Dei nutu missum accipiens, iterum atque iterum pronolutus ad tumulum martyris, orat vt virtute eius adiuuus, absque impedimento possit abscedere. Moxque vocato puero, equum sterni præcepit, dicens: Hodie absoluendi sumus à vinculo isto custodiae. Et ascendentes, inter Alpium iuga, *congeriorum completa multitudine, perransierunt, atque Auernum perlati sunt, virtute beati martyris præeunte, vt à nullo interrogarentur, quò tenderent, vel vnde venirent: manifestumque est, eos præsidio beati martyris ab hac arumna fuisse liberatos.

VITA S. WIRONIS EPISCOPI SCOTIAE,
EX QVODAM EGREGIO MS. CODICE DESCR-

pta, sed in gratiam lectoris mutato stylo per F. Laurentium Surium.

*Vtrum autem hæc integra sit historia, aut potius integræ
historiæ epitome, incertum habeo.*

P R A E F A T I V N C V L A.

Psal. 67.

Ancutorum patrum memoriam oratione siue sermone & literarum monumentis celebrare, eosque ita, vt par est, laude & prædicatione efferre, illum proculdubio laudare est, qui in Sanctis suis est mirabilis. Ille enim sanctitatis eorum author est, in quo & per quem, quicquid sanctum est, sanctificatur: & sine quo nihil sanctum, nihil laude dignum esse, certa fide tenendum est. Nos itaque vitam & conuersationem beati Vuironis succinctè exponendam suscipimus, pauca è pluribus commemoraturi: nec dubitamus Christo, à quo sanctitas ei collata est, rem gratam nos facere. Non enim quicquam derogat principi, qui militis eius res præclare & fortiter gestas, post victoriam decantat.

VITAE